

WUW130181246

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2013 r.

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
Departament Gospodarki Ziemią
GZge-641-19/13

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu		
Wojewódzka Inspekcja Geodezyjna i Kartograficzna		
WPLYNEŁO DNIA	20. SIE. 2013	WPLYNEŁO DNIA
L. dz.	<i>[Signature]</i>	
Zal.	<i>[Signature]</i>	

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu		
KANCELARIA GŁÓWNA		
WPLYNEŁO DNIA	20. 08. 2013	WPLYNEŁO DNIA
L. dz.	<i>M 9164/13</i>	
Zal.		

Odpowiadając na pismo z dnia 12 lipca 2013 r. nr dotyczące przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz zmian w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawia następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287, z późn. zm.) Rada Ministrów została upoważniona jedynie do określenia urzędowej tabeli klas gruntów oraz sposobu i trybu przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji, mając na celu wykonanie prawidłowego podziału gleb na klasy bonitacyjne ze względu na ich jakość produkcyjną, ustaloną na podstawie cech genetycznych gleb, oraz zapewnienie prawidłowego poziomu merytorycznego wykonywania gleboznawczej klasyfikacji gruntów. W sprawach nieuregulowanych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. poz. 1246) przy przeprowadzaniu gleboznawczej klasyfikacji gruntów mają zastosowanie odpowiednio przepisy zarówno ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) jak i ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne, dotyczące w szczególności ewidencji gruntów i budynków.

Ustawodawca nie upoważnił Rady Ministrów do określenia wymogów, jakie powinien spełniać klasyfikator. Dlatego też w § 5 ust. 2 rozporządzenia wskazano jedynie, że czynności związane z przeprowadzeniem gleboznawczej klasyfikacji

gruntów wykonuje osoba upoważniona przez starostę. Od starosty wyłącznie zależy komu powierzy wykonanie czynności klasyfikacyjnych wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia. Realizując to zadanie z zakresu administracji rządowej starosta z pewnością będzie brał pod uwagę posiadanie przez klasyfikatora wiedzy specjalistycznej gwarantującej wykonanie tego zadania. Upoważnienie do czynności, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia powinno być udzielone przed rozpoczęciem czynności klasyfikacyjnych.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów nie regulują jednak kwestii związanych z opłatami i kosztami postępowania w sprawie przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji gruntów. W związku z tym starosta jako organ prowadzący postępowanie administracyjne na wniosek właściciela gruntu przy ustalaniu opłat i kosztów postępowania powinien stosować przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, wynikające z działu IX dotyczące opłat i kosztów postępowania, a w szczególności art. 262 i 263.

Odnosząc się natomiast do kwestii rozpatrywania wniosków niektórych właścicieli gruntów o obniżenie klasy bonitacyjnej ich gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy I-III należy wskazać, że obowiązująca klasyfikacja gruntów została przeprowadzona w latach 1956-1969 na terenie całego kraju w sposób jednolity i jawny według najnowszych wówczas osiągnięć nauki w dziedzinie gleboznawstwa, w oparciu o przyrodnicze właściwości gleb wynikające z ich pochodzenia, składu granulometrycznego oraz ich właściwości fizykochemicznych, a jej ustalenia zachowują nadal ważność - § 12 rozporządzenia RM. Zmiany w jakości gleb są bowiem procesem bardzo powolnym, niezauważalnym na przestrzeni kilkudziesięciu lat i są wprowadzane do tzw. pierwotnej klasyfikacji gruntów sporadycznie. Obecnie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów określa następujące przypadki przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji gruntów z urzędu:

- 1) na gruntach, które nie zostały dotychczas sklasyfikowane;
- 2) na gruntach zmeliorowanych - po upływie 3 lat od wykonania urządzeń melioracji wodnych;
- 3) na gruntach objętych postępowaniem scaleniowym;
- 4) na gruntach, na których starosta zarządził przeprowadzenie modernizacji ewidencji gruntów i budynków albo okresowej weryfikacji danych ewidencyjnych - w przypadku zmiany użytków gruntowych na gruntach podlegających klasyfikacji;

- 5) po wystąpieniu klęski żywiołowej powodującej zmiany środowiska glebowego;
- 6) po zalesieniu gruntów na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Z powyższego wynika, że rozporządzenie przewiduje wprowadzić możliwość przeprowadzenia z urzędu gleboznawczej klasyfikacji gruntu w kilku przypadkach, jednakże powinno to być dokonane po szczególnie wnikliwej analizie zasadności tych zmian. Każde obniżenie klasy gruntu w myśl omawianego rozporządzenia w konsekwencji będzie powodowało bowiem obniżenie lub też uniknięcie uiszczenia przez inwestora należności i opłat rocznych z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej naliczanych na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Nieuzasadnione obniżenie klasy gruntu z I-III na IV-VI będzie również powodowało możliwość rozpoczęcia inwestycji z pominięciem wymogu, o którym mowa w art. 7 ww. ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W myśl bowiem art. 7 przeznaczenie gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze może być jedynie dokonane w planie zagospodarowania przestrzennego po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Takie obniżanie klas gruntów będzie skutkowało również zmniejszeniem wpływu środków finansowych do budżetu województwa z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji, co z kolei zmniejszy wysokość dotacji przeznaczanych na dofinansowanie m.in. ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych, a głównie budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych na obszarach wiejskich, budowy i renowacji zbiorników wodnych służących małej retencji, a także rolniczego zagospodarowania gruntów zrekultywowanych.

Dlatego, przy rozpatrywaniu wniosków właścicieli gruntów o obniżenie dotychczas ustalonej klasy gruntów rolnych, starostowie przeprowadzając postępowanie administracyjne w tym zakresie winni zachować daleko idącą ostrożność.

W tym miejscu należy przytoczyć orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2011 roku, sygn. akt IV SA/Wa 688/11: *„Wskazać należy, iż w toku postępowania w przedmiocie zmiany w klasyfikacji gruntów organy muszą brać pod uwagę nie tylko przepisy pgik oraz rozp, ale także oceniać systemowe rozwiązania ustawodawcy w zakresie*

obowiązków ochrony gruntów rolnych zawarte w innych ustawach. W szczególności art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 tj. ze zm.), dalej jako "ugl", nakłada na właściciela gruntów stanowiących użytki rolne obowiązek przeciwdziałania degradacji gleb, w tym szczególnie erozji i ruchom masowym ziemi. Ponadto właściciel gruntu obowiązany jest utrzymywać w stanie sprawności technicznej urządzenia przeciwoerozyjne oraz urządzenia melioracji szczegółowych (art. 15 ust. 4 ugl), zaś osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów jest obowiązana do ich rekultywacji na własny koszt (art. 20 ust. 1 ugl). Natomiast zaniechania właściciela w tym zakresie nie mogą stanowić podstawy do obniżenia klasy gleby, w sytuacji gdy zdarzenia skutkujące zmianą przydatności produkcyjnej gleby są możliwe do odwrócenia w toku działań rekultywacyjnych. Rację ma WINGiK twierdząc, że z akt sprawy nie wynika, iż w sprawie wystąpiły czynniki, które mogłyby spowodować przyspieszenie zmian w jakości gleby. Natomiast stan gruntu jest wynikiem długoletniego odłogowania i braku podjęcia działań zapobiegawczych w zakresie działań przeciwoerozyjnych oraz utrzymania urządzeń melioracji."

Powyższe zobowiązuje starostę do wnikliwego wyjaśnienia wszelkich okoliczności mających wpływ na prowadzone postępowanie. Błędnie prowadzone zabiegi agrotechniczne także nie mogą stanowić podstawy do obniżenia klasy gruntu.

Należy zauważyć, iż procesy glebowe zachodzą bardzo powoli, co powoduje, że zmiany w obowiązującej klasyfikacji gruntów dokonywane są tylko wyjątkowo. Dlatego też starosta, przed wydaniem decyzji o ustaleniu klasyfikacji, w przypadkach opisanych powyżej, powinien szczególnie wnikliwie zbadać, czy rzeczywiście wystąpiły czynniki, które mogłyby spowodować przyspieszenie zmian w jakości gleby i stanowić podstawę do obniżenia klasy bonitacyjnej takich gruntów. Dodatkowe koszty z tego tytułu, związane z powołaniem np. drugiego biegłego i sporządzeniem przez niego opinii, winien ponieść również wnioskodawca.

Zgodnie z ustawą budżetową środki zaplanowane w części 85 – budżety wojewodów, w dziale 010 - Rolnictwo i łowiectwo rozdział 01005 mogą być przeznaczone wyłącznie na finansowanie prac geodezyjno-urzędniowych na potrzeby rolnictwa.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486) w zw. z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. 2007 r. Nr 65, poz. 437,

z późn. zm.) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem rozwój wsi. Minister zgodnie z art. 38 ww. ustawy, w celu realizacji swoich zadań, wynikających z potrzeb tego działu, w tym dotyczących prac geodezyjno-urządzeniowych na potrzeby rolnictwa określa katalog tych prac. Wykaz tych prac jest corocznie określany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawozdaniu wojewody z rozliczenia dotacji na finansowanie prac geodezyjno-urządzeniowych na potrzeby rolnictwa.

W wykazie prac geodezyjno-urządzeniowych na potrzeby rolnictwa na 2013 r., jako priorytetowe dla rolnictwa i związane z gleboznawczą klasyfikacją gruntów określono następujące prace:

- 1) opracowania geodezyjne związane z aktualizacją ewidencji gruntów i budynków oraz z gleboznawczą klasyfikacją gruntów na obszarach obejmowanych pracami scaleniowo-wymiennymi;
- 2) sporządzenie projektu ustalenia gleboznawczej klasyfikacji gruntów zmeliorowanych;
- 3) sporządzenie projektu ustalenia gleboznawczej klasyfikacji gruntów po wystąpieniu klęski żywiołowej powodującej zmiany środowiska glebowego.

Szczególnego znaczenia, po wejściu RP do Unii Europejskiej, nabierają prace wymienione w pkt 1, gdyż środki zabezpieczane w budżetach poszczególnych wojewodów (część - 85) stanowią krajowy (25 %) wkład na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej - do 75% ich wartości, co przyczynia się do poprawy głównie infrastruktury wsi.

Z powyższego wynika jednak, że prace wymienione w § 4 pkt 1, 4 i 6 wyżej wymienionego rozporządzenia RM nie znalazły się w 2013 roku w tym wykazie. Zdaniem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wojewoda jako dysponent części budżetowej może przekazać starostom dotacje celowe także na zadania związane z przeprowadzaniem gleboznawczej klasyfikacji gruntów (wymienione w § 4 pkt 1 i 6) jeżeli uzna to za celowe. Oznacza to jednak, że z dotacji o której mowa powyżej nie mogą być finansowane prace dotyczące klasyfikacji gruntów, przeprowadzanej na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów.

Do wiadomości:

- 1) Główny Urząd Geodezji i Kartografii,
Departament Informacji o Nieruchomościach
- 2) Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego
i Kartograficznego - wszyscy

z up. DYREKTORA
DEPARTAMENTU GOSPODARKI ZIEMIĄ

Jerzy Kozłowski
ZASTĘPCA DYREKTORA